

The practical significance of the study lies in its capacity to inform contemporary music education by illustrating how technological innovation can enhance curriculum design, instructional methods, and creative engagement.

In conclusion, the research establishes that the evolution of electronic music and pedagogical practice in the latter half of the twentieth century was profoundly shaped by the interplay of technological, cultural, and political factors. Future research should focus on the systematic reconstruction of Soviet Ukrainian pedagogical practices, critical analysis of historical legacies, and the application of these insights to advance contemporary electronic music education and innovative teaching methodologies.

Key words: *electronic music, music education, USA, Ukraine, Soviet era, pedagogical innovations, music and technical tools, history of music pedagogy.*

УДК 373.3.016:7(043)

Ольга Лобова

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-7028-043X

Юлія Тесленко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0009-0006-5400-9045
DOI 10.24139/2312-5993/2026.01/477-488

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 1 КЛАСУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено актуальній проблемі формування ключової культурної компетентності учнів початкових класів. Мета статті – визначити та обґрунтувати педагогічні умови формування культурної компетентності учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти.

Формування культурної компетентності дітей в початковій школі розглядається як стратегічний пріоритет мистецької освіти. Зазначений феномен трактовано як інтегровану якість особистості, що дозволяє дитині не лише оперувати знаннями в культурній сфері, а й емоційно відгукуватися на мистецтво та успішно реалізовувати свій творчий потенціал у реальному житті.

Для ефективного формування культурної компетентності учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти запропоновано застосовувати такі педагогічні умови як спеціально створені обставини для більш ефективного формування зазначеної компетентності дітей на уроках мистецтва:

- 1) системний розвиток і підтримка мотивації та культурно-ціннісних орієнтацій дітей у мистецькій діяльності;*
- 2) застосування комплексу методів і прийомів організації пізнавальної діяльності дітей в галузі культури та мистецтва;*
- 3) забезпечення різноманітної і привабливої для учнів культурно-практичної діяльності в різних видах мистецтва.*

Обґрунтовано методичні засади ефективного розвитку культурної компетентності першокласників. До них належать: побудова позитивного мікроклімату на заняттях, акцент на емоційному сприйнятті мистецтва, впровадження інтерактивних та ігрових технік. Окрему роль відведено варіативності творчих завдань, що забезпечують учням право вибору, а також інтеграції сучасних інформаційно-комунікаційних засобів у навчальний процес.

Ключові слова: *ключова культурна компетентність, формування, педагогічні умови, учні початкових класів, заклади загальної середньої освіти.*

Постановка проблеми. Орієнтація на компетентнісний підхід сьогодні є стратегічним пріоритетом української освіти. Це закріплено на законодавчому рівні (від дитячих садків до університетів) та відповідає провідним європейським стандартам і концепції Нової української школи.

Однією з фундаментальних складових цього процесу є *ключова культурна компетентність*. Її розвиток необхідний для успішного життя в глобальному світі, де важливо не лише знати рідні традиції, а й поважати різноманіття інших культур, виявляти толерантність та вміти ефективно співпрацювати в міжнародному середовищі.

Фундамент цієї якості закладається ще в початковій школі. Ключову роль у цьому відіграють уроки мистецтва, оскільки творча діяльність є найбільш природним та ефективним інструментом для розвитку культурної свідомості дитини. Отже, важливим є дослідження педагогічних умов формування ключової культурної компетентності учнів початкових класів.

Аналіз актуальних досліджень. Фундамент компетентнісної парадигми сучасної освіти закладено в концепції «Нова українська школа», а її положення закріплені в Законі «Про освіту» та Державному стандарті початкової освіти. Теоретичне підґрунтя цього підходу активно розробляли як вітчизняні вчені (Н. Бібік, О. Савченко, О. Пометун та ін.), так і зарубіжні фахівці (Дж. Равен, Ж. Делор, Т. Оатс та ін.).

Попри нормативне закріплення, термін «культурна компетентність» у державних стандартах (2019, 2025 рр.) досі не має єдиного чіткого визначення. Водночас, змістовне наповнення цієї дефініції для учнівства представлено в дослідженнях О. Лобової, Л. Масол, Н. Миропольської та ін. Питання ж професійної готовності вчителів до формування цієї якості в дітей висвітлено у працях О. Щолокової, Г. Падалки, О. Ребрової та ін.

Потреба в подальшому вивченні практичних аспектів, зокрема педагогічних умов формування культурної компетентності на уроках мистецтва, визначила актуальність і напрям нашого дослідження.

Мета статті – визначити та обґрунтувати педагогічні умови формування культурної компетентності учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Проблематика формування ключової культурної компетентності учнів початкових класів у ЗЗСО є

пріоритетною під час реалізації мистецької освітньої галузі, про що свідчать відповідні аспекти чинних нормативних документів.

У Державному стандарті початкової освіти метою мистецької галузі є «цілісний художній розвиток особистості, розкриття її креативного потенціалу, внутрішньої мотивації до самовираження; ... осмислення себе і світу через пізнання мистецтва», а відповідно до загальних цілей стандарту, протягом навчання в початковій школі дитина «пізнає різні види мистецтва, виявляє художнє мислення; провадить художньо-творчу діяльність і культурно-мистецьку комунікацію; виявляє емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва і життя» (Державний стандарт, 2025). Ці орієнтири безпосередньо стосуються формування культурної компетентності учнів.

Положення стандарту щодо формування культурної компетентності учнів конкретизуються в Типових освітніх програмах, які мають на меті пізнання та опанування дитиною культурних цінностей, виховання в учнів пошани до української та зарубіжної культури, їх художньо-творче самовираження в житті. Запропоновані завдання і змістові лінії свідчать про увагу до збагачення духовного світу дітей, набуття учнями досвіду мистецької діяльності, розвиток креативності, індивідуального стилю та мистецьких здібностей, формування культури глядача-слухача, потреби у самовдосконаленні й уміння оцінювати творчі здобутки.

Нормативні передумови знайшли відображення в працях фахівців. У багатьох дослідженнях (Л. Масол, Н. Миропольська та ін.), наголошується на важливості застосування на уроках мистецького циклу так званого «діалогу культур», який надає можливості творчого пізнання та розуміння дітьми мистецтва різних напрямів, часів і культурних традицій; на доцільності ігрових, інтерактивних, проблемно-евристичних, проєктних технологій.

Вітчизняні методисти вказують, що для формування культурної компетентності учнів початкової школи на уроках має панувати особлива атмосфера гармонії, доброзичливості та святковості, що сприятиме пануванню аури мистецтва та викликатиме позитивні емоції, а педагог має викладати навчальний матеріал виразно та яскраво, із застосуванням мови міміки та жестів (Реалізація ключової компетентності, 2024). На думку О. Лобової, для формування культурної компетентності важливо залучати дітей «до найкращих надбань народної та професійної світової культури», а основними

векторами цього процесу є національний та інтеркультурний. Авторка зазначає, що формування культурної компетентності учнів початкової школи «спрямоване на цілісне формування її складників: культурної спрямованості, обізнаності, розвиненості й вихованості» (Лобова, Сбруєва, Бойченко, 2020).

Опираючись на проаналізовані положення та визначені нами компоненти ключової культурної компетентності учнів, ми визначили такі педагогічні умови – спеціально створені обставини для більш ефективного формування зазначеної компетентності дітей на уроках мистецтва: 1) системний розвиток і підтримка мотивації та культурно-ціннісних орієнтацій дітей у мистецькій діяльності; 2) застосування комплексу методів і прийомів організації пізнавальної діяльності дітей в галузі культури та мистецтва; 3) забезпечення різноманітної і привабливої для учнів культурно-практичної діяльності в різних видах мистецтва.

Розкриємо детальніше сутність і методи реалізації визначених нами педагогічних умов формування ключової культурної компетентності учнів.

Педагогічна умова 1 – системний розвиток і підтримка мотивації та культурно-ціннісних орієнтацій дітей у мистецькій діяльності – домінантно спрямована на формування мотиваційно-ціннісного компонента культурної компетентності учнів, тож має чинити систематичний вплив на позитивне мотиваційне, ціннісне та емоційне ставлення дітей до феноменів і творів культури та мистецтва, різних видів власної культурної та мистецької діяльності.

Сучасні методисти пропонують різноманітні ідеї для формування культурної компетентності учнів початкової школи, які впливають на розвиток позитивної мотивації та культурно-ціннісних орієнтацій дітей у мистецькій діяльності.

Наприклад: обирати для малювання сюжети, які хвилюють і надихають дитину, адже в такі моменти учні «спираються на власне відчуття прекрасного, задіюють образне мислення та створюють власні шедеври»; зацікавлювати дітей казками, які формують уявлення про норми поведінки та культуру людських стосунків, навчають учнів чуйності, благородству та іншим чеснотам; грати з користю, адже ігрова діяльність зацікавлює дітей, розвиває їхню креативність і моральні якості; відтворюючи реальність, гра тренує навички, важливі й необхідні для життя. Тому в початковій школі доцільно застосовувати

різноманітні ігрові технології, ігрові діалоги тощо (Розвиваємо культурну компетентність, 2019).

Підтримуючи зазначені положення, зазначимо, що для реалізації зазначеної педагогічної умови доцільно застосовувати також різноманітні методи, представлені в сучасних підручниках мистецтва. Так, у підручнику «Мистецтво. 1 клас» (Лобова, 2024) корисними є мотиваційні завдання (загадки, ребуси, головоломки, вірші та казки з пропусками тощо), які зацікавлюють учнів саме потребою розв'язання.

Наприклад, у темі «Світ, що зветься *музика*», дітям запропоновано послухати вірш і скласти останнє слово – назву мистецтва – з букв, що «розсипалися», а в темі «Побачити й відчутти» – зібрати букви-намистинки в поняття «образотворче мистецтво».

Педагогічна умова 2 – застосування комплексу методів і прийомів організації пізнавальної діяльності дітей в галузі культури та мистецтва – спрямована на формування культурно-пізнавального компонента культурної компетентності, тому націлена насамперед на формування в учнів знань у галузі культури та мистецтв, умінь і навичок у різних видах мистецької діяльності.

Для реалізації зазначеної умови доцільно застосовувати широкий комплекс словесних, наочних і практичних методів: художні розповіді, оповідання, пояснення, візуальну та слухову наочність, ілюстрації, демонстрування ходу практичної роботи тощо. З урахуванням поставленої мети формування культурної компетентності учнів, значна частина інформації, яку мають засвоїти діти, стосується сутності мистецтва, його різновидів, особливості художньої мови тощо. Бажано, щоб такі завдання носили не лише репродуктивний характер, а й спонукали дітей до роздумів, висловлювання власної думки.

Наведемо приклади таких завдань пошукового характеру Перше завдання з теми «Хто створює мистецтво» спонукає учнів пригадати за малюнками різні види мистецтв, а потім назвати представників і представниць зазначених мистецтв: *музика* – композитор/композиторка, співак/співачка тощо.

Друге завдання з теми «Осінь мозаїка», на основі ознайомлення з відображеннями осінніх образів у різних творах мистецтва (вірш, музична п'єса, пісня, картина), пропонує дітям співвіднести певну мистецьку професію з відповідними засобами художнього мовлення. Наприкінці діти роблять висновок про відображення навколишнього світу і життя людей у різних видах мистецтва. Вербальний характер

завдання та його спрямованість на розвиток мовлення підкреслено рубрикою «Хвилинка-говоринка».

Специфіка інтегрованого курсу зобов'язує вчителя постійно залучати дітей до різних видів мистецтва і водночас надає можливості доступно розкривати сутність деяких досить складних понять. Так, для введення поняття «художній образ» можна скористатись різними варіантами мистецького відображення дощу в поетичному, візуальних і музичних творах.

При ознайомленні дітей з теоретичними поняттями на допомогу вчителю придуть також запропоновані у підручнику довідникові елементи: рубрики «Словничок» та «Зверни увагу» у змісті навчальних тем, а також загальний словник «Сторінки-підказки» наприкінці підручника.

Розвиток культурної компетентності першокласників ґрунтується на опануванні надбань вітчизняного та світового мистецтва. Пріоритетним є національний вектор, що реалізується через вивчення українського фольклору (пісень, танців), традиційних технік образотворчого мистецтва, а також спадщини видатних українських митців. Прикладом практичного втілення цього підходу є вправа на ознайомлення з народним інструментарієм, наведена на рис. 1.

Послухайте українські народні твори.

Слухайте музику і позначайте:

- * спів – красивими рухами рук;
- * звучання інструментів – оплесками.

Бандура

Сопілка

Скрипка

Бубон

Цимбали

Які українські народні інструменти звучать? Чи є вони на малюнках?

Рис. 1. Приклади пізнавальних завдань на формування національного складника культурної компетентності учнів (Лобова. Мистецтво, 2024, с. 13)

Реалізація інтеркультурного напрямку передбачає застосування на уроках творів зарубіжних митців, музики різних народів, ознайомлення з пам'ятками світової культури тощо. Наприклад, діти мають можливість ознайомитись з дитячою творчістю В. А. Моцарта, Л. Бетховена та інших композиторів. Легкий доступ до музичних творів забезпечує наявність у підручнику QR-кодів, а також Е-додатка.

Педагогічна умова 3 – забезпечення різноманітної і привабливої для учнів культурно-практичної діяльності в різних видах мистецтва – спрямована на формування культурно-практичного компонента компетентності, тому націлена насамперед на комплексне формування в учнів практичної готовності та здатності до реалізації отриманих знань, умінь і навичок у різних видах культурної та мистецької діяльності.

Як відомо, формування культурної компетентності учнів відбувається в різних видах мистецької діяльності: слуханні музики, співі, інструментальному музикуванні, малюванні, ліпленні, виготовленні аплікацій та витинанок, ознайомленні з теоретичними основами мистецтва тощо. Тож важливим завданням є ознайомлення дітей з правилами та культурою певної діяльності. У образотворчій діяльності на це спрямовані рубрики «Мистецькі підказки», які підказують дитині алгоритм виконання завдання (рис. 2).

Розглянь фото. Із чого зроблені ці аплікації?
Створи свій виріб з осіннього листя.

МИСТЕЦЬКІ ПІДКАЗКИ

- * Для аплікації тобі потрібні: сухе осіннє листя, цупкий папір, клей.
- * Форму листочків можеш змінювати за допомогою ножиць. Працюй з ними дуже обережно!
- * Окремі елементи аплікації можна домалювати фломастерами або олівцями, а тло – розфарбувати.

Рис. 2. Приклади завдань в образотворчій діяльності (Лобова. Мистецтво, 2024, с. 39)

Освоєння базових навичок слухання та співу є фундаментальною вимогою музичного виховання в початковій школі. Протягом першого року навчання педагог поступово впроваджує ці правила, переходячи від первинного ознайомлення до систематичного закріплення матеріалу. Найбільш ефективним інструментом формування такої культури поведінки ми вважаємо дидактичні вірші, представлені в підручнику. Вони дозволяють дітям засвоїти норми музичної діяльності в ігровій формі. Практична реалізація методу передбачає активне залучення учнів: діти відтворюють зміст вірша, який читає вчитель, опираючись на відповідну наочність (рис. 3).

Чи знаєш ти, як правильно співати? Слухай вірш і виконуй дії, про які у ньому йдеться.

**Співацька
постава**

Щоби правильно співати, треба сісти або стати.

Спинка рівна,
як тростинка,
руки вниз
чи на колінка.

В класі тиша –
ані слова!
Вже до співу
всі готові?

Раз – увага!

Два – вдихаймо!

Три – співати починаймо!

Покажи співацьку поставу. Запам'ятай жести вчителя, коли він «керує» співом:

Рис. 3. Дидактичні матеріали для формування у першокласників культури співу (Лобова. Мистецтво, 2024, с. 28)

Особливий акцент варто зробити на креативних аспектах художньої діяльності, таких як образотворче мистецтво чи

елементарне композиторство. Молодші школярі охоче залучаються до створення ритмічного супроводу або написання мелодій до віршів.

Наприклад, ознайомлюючись із п'єсою «Дощик» В.Косенка, учні мають змогу обрати творче завдання та скласти авторську поспівку. Для підвищення мотивації доцільно впроваджувати колективні форми роботи: ігрові методики (гра «Музична луна») та проекти («Ялинка дружби»). Такі активності, представлені в підручнику під рубрикою «Попрацюймо разом» (рис. 4), сприяють не лише опануванню мистецтва, а й розвитку навичок командної взаємодії та толерантності.

~~~~~ **Попрацюймо разом!** ~~~~~

Зробіть Ялинку дружби вашого класу:

- * візьміть папір зеленого кольору різних відтінків;
- * обведіть на папері контури своїх долоньок;
- * обережно виріжте «долоньки» ножицями, за бажанням напишіть на них свої імена.

Разом з учителем складіть паперові долоньки у веселу лапату ялинку. Прикрасьте її кольоровими «кульками».

Рис. 4. Приклади проєктної діяльності учнів з підручника «Мистецтво. 1 клас» (Лобова. Мистецтво, 2024, с. 63)

Зазначимо, що кожна педагогічна умова спрямована на формування відповідного компонента культурної компетентності, отже передбачено їх паралельне одночасне упровадження для гармонійного формування зазначеної якості.

Для більш ефективної реалізації зазначених умов доцільно забезпечувати такі методичні аспекти: створення на уроці приємної та доброзичливої атмосфери мистецько-творчого спілкування учителя з дітьми, що є основою позитивного ставлення дітей до творчої мистецької діяльності; залучення емоційних чинників впливу на дитину, зокрема створення ситуацій успіху і застосування емоціогенного навчального й мистецького контенту; широке

застосування різноманітних мотиваційних завдань, інтерактивних і ігрових методів і технологій організації мистецької діяльності учнів з метою максимального залучення дітей до активного сприймання і творення мистецьких продуктів; забезпечення різноманітності творчої діяльності у різних видах мистецтва та надання можливостей для самостійного вибору дитиною найбільш цікавого та прийняттого для неї варіанту мистецької діяльності; використання інформаційних технологій (зокрема QR-кодів, Е-додатка до підручника), які надають можливості навчатись сучасно і цікаво, охопити та пізнати широкий простір вітчизняної та світової культурної спадщини (Лобова, Тесленко, 2025).

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму.

Підсумовуючи, зазначимо, що формування культурної компетентності в початковій школі — це стратегічний пріоритет мистецької освіти. Ми розглядаємо цей феномен як інтегровану якість особистості, що дозволяє дитині не лише оперувати знаннями в культурній сфері, а й емоційно відгукуватися на мистецтво та успішно реалізовувати свій творчий потенціал у реальному житті.

Для ефективного формування культурної компетентності учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти запропоновано застосовувати *педагогічні умови* як спеціально створені обставини для більш ефективного формування зазначеної компетентності дітей на уроках мистецтва.

Педагогічна умова 1 – систематичний розвиток та підтримка мотивації та культурно-ціннісних орієнтацій дітей у художній діяльності – домінантно спрямована на формування мотиваційно-ціннісного компонента культурної компетентності учнів, тому вона повинна мати системний вплив на позитивне мотиваційне, ціннісне та емоційне ставлення дітей до явищ та творів культури та мистецтва, різних видів власної культурно-мистецької діяльності.

Педагогічна умова 2 – застосування комплексу методів та прийомів організації пізнавальної діяльності дітей у сфері культури та мистецтва – спрямована на формування культурно-пізнавального компонента, тому спрямована, перш за все, на формування знань учнів у сфері культури та мистецтва, умінь та навичок у різних видах художньої діяльності.

Педагогічна умова 3 – забезпечення різноманітної та привабливої культурно-практичної діяльності учнів у різних видах мистецтва – спрямована на формування культурно-практичного компонента

компетентності, тому спрямована, перш за все, на всебічне формування практичної готовності та здатності учнів реалізовувати набуті знання, уміння та навички у різних видах культурно-мистецької діяльності.

Перспективним вважаємо розроблення технологій культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти на уроках мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

- Державний стандарт початкової освіти (2025). (State standard of elementary education of the school (2025)).* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text>
- Лобова, О. В. (2024). *Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти.* К. : Школяр. (Lobova, O. V. (2024). *Art: an integrated course textbook for the 1st grade of secondary education institutions.* K.: Shkolyar).
- Лобова, О. В. (2024). *Музична освіта молодших школярів в умовах Нової української школи.* Суми. (Lobova, O. V. (2024). *Musical education of junior schoolchildren in the conditions of the New Ukrainian school.* Teaching and methodological manual. Sumy). URL: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/14551>
- Лобова, О. В., Сбруєва, А. А., Бойченко, М. А. (2020). Формування культурної компетентності школярів у процесі мистецької освіти в «Новій українській школі». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3-4 (97-98), 266-276 (Lobova, O. V., Sbrueva, A. A., Boychenko, M. A. (2020). (Formation of cultural competence of schoolchildren in the process of art education in the «New Ukrainian School». *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 3-4 (97-98), 266-276). URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/26.pdf>
- Лобова, О. В., Тесленко, Ю. В. (2025). Методичні основи формування культурної компетентності учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти в процесі вокальної та композиторської творчості. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6 (146), 67-79 (Lobova, O. V., Teslenko, Y. V. (2025). Methodological foundations of the formation of cultural competence of 1st grade students of secondary education institutions in the process of vocal and compositional creativity. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 6 (146), 67-79.) URL: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2025.06/067-079>
- Реалізація ключової компетентності «загальна культурна компетентність» на уроках та в позаурочній діяльності початкової школи (2024). (Implementation of the key competence "general cultural competence" in lessons and in extracurricular activities of primary school (2024)).* URL: <https://naurok.com.ua/proekt-realizaciya-klyuchovo-kompetentnosti-zagalna-kulturna-kompetentnist-na-urokah-ta-v-pozaurочноy-diyalnosti-pochatkovo-shkoli-453368.html>

Розвиваємо культурну компетентність учнів (2019). (Developing cultural competence of students. (2019)). URL: <https://naurok.com.ua/post/rozvivaemo-kulturnu-kompetentnist-uchniv>

SUMMARY

Lobova Olha, Teslenko Yulia. Pedagogical conditions formation of cultural competence of 1st grade students of general secondary education institutions.

The article is devoted to the current problem of formation of key cultural competence of primary school students. The purpose of the article is to determine and substantiate the pedagogical conditions for the formation of cultural competence of 1st grade students of general secondary education institutions.

The formation of cultural competence of children in primary school is considered as a strategic priority of art education. The specified phenomenon is interpreted as an integrated quality of personality, which allows the child not only to operate with knowledge in the cultural sphere, but also to emotionally respond to art and successfully realize his creative potential in real life.

For the effective formation of cultural competence of 1st grade students of secondary education institutions, it is proposed to apply the following pedagogical conditions as specially created circumstances for a more effective formation of the specified competence of children in art lessons:

Pedagogical condition 1 – systematic development and support of motivation and cultural and value orientations of children in artistic activity – is dominantly aimed at the formation of the motivational and value component of students' cultural competence, therefore it should have a systematic impact on the positive motivational, value and emotional attitude of children to phenomena and works of culture and art, various types of their own cultural and artistic activity.

Pedagogical condition 2 – application of a complex of methods and techniques for organizing children's cognitive activity in the field of culture and art – is aimed at the formation of the cultural and cognitive component, therefore it is aimed primarily at the formation of students' knowledge in the field of culture and arts, skills and abilities in various types of artistic activity.

Pedagogical condition 3 – ensuring diverse and attractive cultural and practical activities for students in various types of art – is aimed at forming the cultural and practical component of competence, therefore it is aimed primarily at the comprehensive formation of students' practical readiness and ability to implement the acquired knowledge, skills and abilities in various types of cultural and artistic activities.

Methodological principles for the effective development of cultural competence of first graders are substantiated. These include: building a positive microclimate in classes, emphasis on the emotional perception of art, introduction of interactive and game techniques.

A separate role is assigned to the variability of creative tasks that provide students with the right to choose, as well as the integration of modern information and communication tools into the educational process.

We consider the development of technologies for cultural competence of students of secondary education institutions in art lessons to be promising.

Key words: *key cultural competence, formation, pedagogical conditions, primary school students, general secondary education institutions.*